

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-báz), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ezentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Régi sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri czikkok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Fiume vakaródzik.

Föld felett és föld alatt vezetett a magyar állam Fiuméba, Fiumének gőz- és villamos vasutakat. Meg kell kérdezni a kormányzóságnál, a tengerészeti hatóságnál, a vasúti felügyelőség-nél, hogy mennyibe áll nekünk Fiume? Mértéktelen számokat fognánk hallani.

A Karst áttörése 170 kilométer hosszúságban; mőlők építése olyan dimenziókban, a melyenről Triestnek, Genuának, Nápolyknak halvány fogalma sincs; milliós épületek emelése a kormányzóság, a középiskola, a kereskedelmi iskola, a tengerészeti hatóság, a vámhivatal, vasutak, posta és távirat hivatalszéke; a magyar pénzü magán vállalkozásnak óriási befektetése az Adria által, a leszámítóló és pénz-váltó bank által; idegen tőkék beözönlése azon építkezések következtében, melyeket Magyarországtól fogantatott — így a többek között a torpedó gyár, az óriási papírgyár, arizshántóló, a csokoládé és a nagykereskedésű petroleum finomító gyárak: mindez, együtt véve igen sok száz millió befektetést vett igénybe és igen sok száz millió évi forgalmat csinál Fiumében.

Ezzel szemben azt a különös hirt olvassuk, hogy a fiumei polgárok boykotálnak egy ártatlan villamos vasutat azon okból, mivelhogy a magyar állam pénzén, magyar mérnökök által épített műnek a kocsiiban nem kizárólag olasz felírások vannak, hanem magyar felírások is.

Ehez fogható impertinenciát ritkán láttunk. Pedig van és volt benne részünk elég.

Harmincz év előtt Fiume egy piszkos halászárvoska volt. Nem sokkal később Bucearinál s alávalóbb, mint Zara. Összes kereskedelmének teljes erőfeszítése nem volt képes hat rozsdás gőzöst előállítani és főtartani. Gyarló vitorlás bárkák hanyódtak a védtelen kikötőben, s 5—600 tonnás hajót ha láttak évenként egyszer-kétszer oda vetődni, összefutott csodalátni a ronda kis városkának minden macskanyuzója.

Most 8—9000 tonnás angol, hollandi és német hajók uszálnak nagy méltósággal a tágas kikötőben s a magyar kormányzat segélyével létrehozott Adria- és Magyar-horvát társulatok hajóparkjai büszkén árasztják el az Adriát, a Földközi és az Atlántit.

Az elmúlt 30 év munkássága kiemelte Budapestet a homokból, Szeget az árvíz hullámaiból, Debreczent, Aradot, Nagyváradot modern városokká tette; de az állam együttvéve az összes magyar városokért megközelítőleg sem tett annyi, mint az egyetlen Fiuméért. Az eldugott, nem ismert fészék világpiaczi jelentőségre emelkedett. Angol, német és francia hadihajók szelrelik föl magukat torpedó-naszádokkal és torpedó-lövegekkel Fiumében. Ennek az egy gyárnak a befektetése meghaladja a 60 milliót.

Vegyük ehhez azt a forgalmat, melyet a közraktárak, a leszámítóló és a kereskedelmi bank, ezeknek és az Adriának és a Magyar-horvát tengerhajózási társulatoknak, a kormányzóságnak, a tengerészeti hatóságnak, a vámhivatalnak, pénzügyigazgatóságnak tisztviselői kara előidez. Vegyük ehhez a kifejtett rendőrséget, a katonai helyőrséget, a biztosítási intézetek nagy tömegét, a keletkezett gyárak hivatalnokait és munkásait, a vasutak személyzetét, az új iskolák tanárait — és ekkor némi fogalmat tudunk alkotni a forgalomnak azon emelkedéséről, melyet Fiume kizárólag annak köszönhet, hogy közjogilag épen egy Magyarországhoz tartozik, mint bármely más törvényhatósági joggal felruházott városunk. Tehát mint Kolozsvár, Marosvásárhely, vagy Debreczen. E pillanatban is olasz tanyelvű kereskedelmi akadémiát építünk Fiumében 450 ezer ft költséggel, irányzat mellett!

Mindezzel szemben nemhogy arra érdemesítették volna a magyarok hazá-

ját, hogy megtanulni igyekeztek volna nyelvünket; hanem igenis megtanul valamennyi horvátul és hogy a magyar hatóságokkal és a magyar vállalatokkal beszélhessen, megtanul minden kereskedő, vendéglős, pinczér, hajóskapitány — németül. A magyar segélypénzzel fenntartott hajózáratok szalonjaiban zarábi, bécsi és olasz lapok hevernek. A hajók személyzetéből senki sem tud egy árva szót sem magyarul. Az idegen forgalom kilevezetized részét magyarok teszik ki, de azért a vendéglősök, kávéházak személyzete között magyar ember alkalmazva — egyetlen portás kivételével — nincs.

Merem állítani, hogy a fiumei polgárság együtt véve nem tud annyi magyar szót, mint a hány millió forintot oda a magyar munkaerő és jóakarát befektetett.

Rádadásul most falragaszokban szölik föl a polgárokat, hogy senki be ne üljön az új villamos vasutra, mert az olasz nyelv meg van gyalázva az által, hogy a kocsiiban magyar nyelvű figyelmeztetések is vannak. Erre már csakugyan talál a közmondás, hogy minél tetvesebb valaki, annál inkább vakaródzik.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Az anyakönyvi kiadások szaporodása. Az 1900. évi belügyi költségvetésben megint 53.000 koronával többet kellett felvenni az anyakönyvi kiadásokra, úgy hogy ez a tétel most 2.369.042 koronával szerepel a költségvetésben. A költség szaporodásból 50.000 korona esik az anyakönyvvezetés személyzetének szükséges emelésére, 3000 korona pedig az anyakönyvi kivonatok fordítási költségeinek növekedésére.

Változás a főispáni titkárok helyzetében. Az 1886. XXI. t. czikk a főispáni titkári állásra csak két rangosztályt állapít meg: a fogalmazóit és a segédfogalmazóit. A belügyi tárcza 1900-ik évi költségvetésében mindamellett az az intézkedés van, hogy az 52 főispáni titkári állás közül egyelőre 13-at a miniszteri segédtitkári rangosztály legalsó fokozatába sorolnak. Ennek megokolása a következő: Az említett törvény életbeléptetése óta tizenhárom év telt el, s az akkor fogalmazói ranggal kinevezett titkárok e hosszú idő alatt előléptethetők nem voltak. Pedig méltányos, hogy ezeknek a tisztviselőknek előmenetelét is lehetővé tegyék. A segédtitkári rangban levő főispáni titkári állások szervezése még azért is kívánatos volt, mert eddig éppen a fentemlített törvény gátolta az 1893. IV. törvényczikk 17. §. 5. pontjának végrehajtását. A kizárólag fogalmazói és segédfogalmazói állásokban rendszeresített főispáni titkárok nagy számánál fogva ugyanis azoknak a belügyminisztériumban alkalmazott hasonló tisztviselőkkel egy összehasonlított létszámba való foglalása eddig nem volt keresztelvíhető a központi tisztviselők előléptetési viszonyainak sérelme nélkül.

A bécsi tanácskozások.

Tegnap már táviratilag jeleztük, hogy Széll Kálmán és Lukács László Bécsbe utaztak, hogy részt vegyenek a közös miniszteri tanácskozásokban.

A tegnap lefolyt tanácskozásról a következőket jelenthetjük meg:

Bécs, okt. 17.

Dél előtt 10 órakor a külügyminisztériumban közös miniszteri értekezlet volt az 1900 évi közös költségvetés tárgya. Jelen voltak a közös külügyminisztérium részéről: Golukovszki gróf külügyminiszter, Kriegerhammer báró hadügyminiszter, Kállay Benjámin közös pénzügyminiszter és Spaun báró, a tengerészeti parancsnok és osztályfőnök, az osztrák kormány részéről: Clary gróf, az osztrák minisztertanács elnöke és Kniazolucký lovag, az osztrák pénzügyminisztérium vezetője, a magyar kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács pénzügyminiszter.

A tanácskozás a mai nap folyamán alkalmasint véget ér s a magyar miniszterek visszautaznak Budapestre.

A közös költségvetés végleges megállapítását a **koronatanácsnak tartották**

főnn, a melyet a király elnöklésével legközelebb Budapesten fognak megtartani.

Jól értesült forrás jelentése szerint mind a két kormány beleegyezett a **katonatisztek fizetésének felemlésébe**, de határozottan ellenzi a közös hadügyminiszternek azt a követelését, hogy az új ágyuk beszerzésére már a jövő költségvetésbe nagyobb összeget vegyenek föl. A hadügyminiszternek új ágyuk beszerzésére való követelése **oly rendkívül nagy**, hogy a két kormány pénzügyminiszterei kijelentették, hogy a pénzpiac kedvezőtlen helyzeténél fogva, egyelőre nem is lehet erre a kiadásra gondolni.

A M—g tudósítója szerint, a két kormány és a közös kormány tagjai között teljes megállapodás jött létre a delegáció elé terjesztendő javaslatokra nézve. A tanácskozás eredményét a két állam minisztertanácsai elé terjesztették és miután azok is megfogadták határozataikat, akkor ő felsége elnöklése alatt a Budapesten tartandó koronatanács fogja véglegesen megállapítani az 1900-iki közös költségvetés javaslatát.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a közös költségvetés az ideai előiránnyal nem lesz tulságos nagy. A hadügyminiszter felvetette ugyan a hadsereg rendkívüli kiadásainak előirányzatába a katonatisztek fizetésfelemlésének és az új gyorstűzőlő ütegek beszerzési költségeinek első részletét. A két állam pénzügyminiszterei azonban utaltak a jelenlegi pénzpiac súlyos helyzetére és hangsúlyozták, hogy a jelen körülmények között lehetetlen az erre való költségeket oly módon beszerezni, hogy a két állam költségvetése rohamosan ne szenvedjen. Eppen erre való tekintettel a gyorstűzőlő ütegek beszerzése csak évek hosszú sorára felosztva volna keresztelvíhető.

Spaun báró, a tengerészet parancsnoka az idén is ismételte több új hadihajó beszerzésére vonatkozó követelését, de ezzel a minisztertanács hamarosan végezt — egyszerűen lehetetlennek nyilvánította ezt a követelést, mire az el is vettette az ideai budget keretéből.

Osztrák politikai körökben elterjedt hírek szerint a **gyors tűzőlő ütegek beszerzését** a hadügyminiszter **elkerülhetetlennek mondotta** és ezért ezeknek tervszerű beszerzésével a kormányok foglalkozni fognak.

Párisi hírek.

Páris, okt. 15.

A kötelező egyenruha viselése.

Gallifet francia hadügyminiszter a napokban egy dekretumot terjesztett elő a köztársaság elnökének jóváhagyás végett, a melyben el van rendelve, hogy ezután minden rangfokozatu katona tiszt, szolgálaton kívül is egyenruhát köteles viselni. A polgári ruha viselése különben is csak haligatagon lett eltűrve, de nem volt megengedve.

A hadügyminiszter hivatkozik előterjesztésében arra, hogy a Németországban, Ausztriában, Magyarországon és Oláhországban is kötelező az egyenruha viselése. Igaz, hogy a polgári ruha viselése előnyös volt a tisztokra nézve, de az sok visszaélésre is adott okot.

Gallifet tábornok mindenkor fanatikus híve volt az egyenruha viselésnek s azt folyton ajánlta az általa rendelt tisztoknak, most, hogy hadügyminiszter lett, siet régi vágyát megvalósítani.

A párisi helyőrség tisztikara azonban fel lesz mentve a szolgálaton kívüli egyenruha viselés alól és pedig azon oknál fogva, hogy ne kellessen a nagyszámu, az utcákon járó keletkező katonák tisztelését folyton viszonzni és a magasabb rangúknak tisztelni. Ép így felvannak mentve ezen rendelet alól a szabadságon levő tisztok.

* * *

Az angol cenzúra.

Az egész délafrikai háború tartama alatt nem lesz szabad elfelednünk, hogy összes értesítéseinket angol tudósításokból fogjuk csupán nyerni, mivel az összes közlekedési vonalakat tényleg ők bírják hatalmukban.

Lehet, hogy néhány levelezőnek sikerülni fog az angol szemességet kijátszani s a német csomagszállító gőzösekkel tudósításokat küldeni. De a mi a távirati tudósításokat illeti, teljesen az angolok kénye-kedvére leszünk utalva.

Az angolok teljesen monopolizálják és hatalmukban tartják a kábeleket, jól tudva azt, hogy a távirati tudósítások mily nagy

szerepet játszanak a nemzetközi politikában. Azon előny azonban, melyet az angolok ebből nyerne, a többi nemzetek hátrányára esik.

Tudjuk, mily hatása van és mily eredményeket lehet elérni, ha a sajtó mint nagyhatalom egy ügyet felkarol. Még fontosabb a sajtónak eme hivatása, ha egy oly országról van szó, a melyik igen távol esik s nem is nagyon ismert s a hol semmi ellenőrzést sem lehet gyakorolni.

Az angolok már elrendelték, hogy egyetlen chiffrizott táviratot sem szabad felvenni a mely Délafrikába szól, sem pedig egy onnan érkezett a czimzettnek kézbesíteni. A transzvali köztársaság kormánya, barátai vagy a pártatlan szemlélői az eseményeknek tehát nem lesznek ama helyzetben, hogy az angol rajzokat, hamis és elferdített híreket, a melyek bőségben lesznek majd világá szórva, megezőfolhassák.

Ha ehhez még hozzáesszük, hogy az angol vezérkar kizárólag az angol újságok levelezőinek engedte meg, miszerint a harc-téren mint tudósítók lehessenek jelen, elképzelhetjük hányadán leszünk a hírek megbízhatóságát illetőleg. A csapatmozgalmakat, előnyomulásokat, győzelmi híreket és ütközeteket mind a legnagyobb fentartással lehet majd csak venntük. Azt sem lesz szabad felednünk, hogy ez a háború az angolok részéről csak egy rablóhadjárat, a mely ellen a buroknak mindenkép védekezniük kell.

* * *

Canadaiak és boerek.

Az angol gyarmatok ép oly sovínisztikus érzelmeket nyilvánítanak, mint az anyaország a háború iránt. Csupán csak a kanadai francziák azok, kik határozottan megtagadták, hogy a boerek ellen állást foglaljanak.

A kanadai francziák, kik ez idő szerint, mintegy két millió lelket számlálnak, az angolokkal ép oly viszonyban állanak Amerikában, mint a hollandiaiak Délafrikában. Azon rettenetes sok czivakodás után, midőn az angolok minden áron oda törekedtek, hogy elnyeljék, vagy elnyomják őket, végre is kénytelenek voltak nemzeti jogukat elismerni.

Könnnyen felgögható, hogy az angolok nem akarnak semmit elkezdni egy oly nemzettel, a melyik ép oly helyzetben van, mint ők és a kik ellentállanak az angol-szász belválasztási kísérleteknek.

P. E.

Kék-piros közgyűlés.

Brassó, okt. 16.

Brassóvármegye most lefolyt közgyűlésén teljesen a kék-piros szín uralkodott.

A bizottsági tagok egész délelőtt a belügyminiszter azon rendeletével foglalkoztak, a mely a kék-piros lobogók és színek használatát betiltotta és végre nagy szóarádat után, a melyben az egyes száz szónokok igyekeztek egymást túlicizálni, a kék-piros iránt való ragaszkodás hangsúlyozásában és annak megtagadásában, hogy ez a miniszteri rendelet legsajátosabb jogait támadja meg, utasították az alispánt, hogy azonnal ragadja meg a törvényes rendszabályokat a rendőrkapitány s azon hirdetőmunkáknak hatályon kívül leendő helyezésére, a mely a sérelmes miniszteri rendeletet magában foglalja és a törvényhatóság nevében azonnal írjon fel a belügyminiszterhez a színek és lobogók kérdésének igazságos, világos, félre nem hagyható általános érvényű és végleges rendezése érdekében.

A kék-piros szín körüli vita különben a következőleg folyt le:

Jekelius Ágost jegyző felolvassa Herfurth és társainak fölterjesztését, melyben a szászok tiltakoznak a belügyminiszter ismeretes rendellete ellen, támadják a főispánt és a főkapitányt, végül arra kéri a minisztert, hogy a színek és zászlók használatának kérdését országos rendezés tárgyává tegye.

A fölterjesztés felolvasása után Jekelius alispán azzal az örvendetes hírrel szolgált a szászoknak, hogy a belügyminiszter egy reggel 9 órakor érkezett leiratában vissza is vonta már tiltó rendeletét, éppen azzal az indoklással, hogy a színek és zászlók kérdése általános szabályozás előtt áll. A szenvedélyek felkavart hullámai azonban már nem lehetett visszaszorítani.

A bejelentés elhangzása után Maurer Mihály főispán elmondta a miniszteri rendelet történetét. A rendelést, ugymond, az alispán provokálta a tüzoltó-kongresszus alkalmából azáltal, hogy a belügyminiszterhez fölterjesztést tett, a melyben kérte, hogy az 1898-iki (Honterus-ünnep alkalmából) rendelt módosítások. A főispán ellene volt ennek a fölterjesztésnek, de mikor az alispán mégis ragaszkodott hozzá, ő is hozzájárult, sőt a fölterjesztést támogatását is megígérte. — A miniszter azonban tudvalevőleg másként határozott.

Erről a határozatról ő az alispánt értesítette, mire dr. Jekelius táviratot intézett Széll Kálmánhoz, kérve a minisztert, hogy addig,

a mig újabb fölterjesztést tesz a zászlórendelést a tüzoltó-kongresszus alkalmára függessze föl. Ezt is támogatta a főispán, a belügyminiszter erre az időre föl is függesztette a rendelést. Arra, hogy a rendelést szep-ben kihirdette a rendőrség által, az indította, hogy arról értesült (olvasta a Kr. Ztgban is.) hogy Trölsch heidelbergi tanár, a magyar nemzetre sértő nyilatkozatokat tett a lövődében tisztelére rendezett lakomán, s a helyiség ekkor csupa kék-piros jelvényekkel volt díszítve. (Héves közbekiáltások.)

A főispán dr. Fabritius Ágostont reutasztja. Ezután az alispán próbált melegtődnözni, s azt állította, hogy ő szabadságon lévén, telefonon értesítette a főispánt, hogy a törvény alapján él fölterjesztés jogával.

Az alispán ezen állítását a főispán a valóságnak meg nem felelőnek mondja, s Pánczél István főjegyző, a ki a rendelet ügyében közbenjárt, szintén igazolja, hogy az alispán által említett törvényről szó sem volt.

Herfurth Ferencz lelkész állott fel ezután, hogy megindokolja fölterjesztését.

Erősen kikelt a magyarok erőszakos-sága ellen s Maurer főispánt teszi felelőssé a politikai viszonyok elfajlásáért.

Schnell Károly kir. közjegyző a Trölsch tisztelére rendezett estélyről szól és tiltakozik az ellen, mintha ott hazafialtan dolgok történtek volna.

Ezután Rombauer Emil főigazgató beszélt a magyarság tetszése és a szászok gyakori heves tiltakozása közt.

Dr. Zakariás János felszólalása után szavazásra kerülén a sor, a tulnyomó számban jelenvolt szászok tulnyomó többséget biztosítottak az indítványnak, melyre a nem magyar ajku megyei tisztviselők is rászavaztak.

Egy új találmány.

Hogy lesz a sásból, panusából szövét, papír és dinamit?

Érdekes találmányáról az alábbi felolvasást tartotta vasárnap Ordódy Lajos kir. mérnök:

Már régebben is foglalkoztak Németországban, Angliában, sőt nálunk is szak-tudósok azzal, hogy cellulozo tartalmu növényekből lugozás és más vegyi uton iparczélokra feldolgozható alkalmas anyagokat állítsanak elő; de mindeddig hossz-szalakat előállítani nem sikerült senkinek sem s csak papír-pépet és apró szálakat tudtak kikapni.

En is először a papírgyártással foglalkoztam és ahhoz sikerült újítást képezni módokat létesítenem és csakis évek során való kitartó munka és kutatás eredményén jutottam ide, hogy végre szövésre alkalmas hossz-szalakat is sikerül cellulozo tartalmu növényekből olesón és gyorsan előállítani.

A gyékény sás, a kukoricza-panusa és kocsány az anyag, melyből találmányom szerint vegyi lugozás által különös s találmányomat képező üstben 3—4 óra alatt képes vagyok fonásra, szövésre alkalmas s különböző iparczikkrekre feldolgozható hossz-szalakat és anyagokat előállítani.

Czélom az, hogy találmányom s rendszerem által oly növényanyagok, melyeknek eddig a gazdasági termelésben igen alárendelt s csekély értéke, haszna volt, most különböző ipari czélokra hasznos és feldolgozásra alkalmas forgalmi tárggyá tésse-nek. Ez által közérdekűleg fontos eredményeket érünk el abban, hogy egyfelől a termelőknek új jövedelemforrásokat nyitunk meg; másfelől textil-iparunk számára új és nagy szükségleteket kielégíteni képes s igen értékes anyagot nyerünk.

Nem szándékom nekem ezen találmány által a kender- és lengyártásoknak versenytársat teremteni, de czélom az, hogy hazai s eddigelé felhasználatlan termények értékesítésével ez által a behozott és elterjedt juttatás-ajánjával szemben értékes és azt sok tekintetben felülmúló iparanyagot hozzassunk forgalomba.

Milliókra menő összeget adunk ki ipar-forgalmunk rendin ma juttatért — a nyersanyagért, csak szálak és ponyvák termelésire és ha e milliókat a gyékény-sás és kukoricza kocsány és panusáért fogjuk ezután fizetni, kivitel helyett itthon saját termelőinknek és így tudjuk jól fedezni ez által ipar-forgalmunkba a szák és ponyva szükségleteket; már ezzel is értékesen használtunk iparunknak, s közvagyonosodásunknak. Az én találmányom után pedig ezen anyagokból — mint azt szerencsém leond bemutatni — nem csak egy, de sok különféle iparczikket lehetünk képesek olesón és kevés munkával s gyorsan előállítani.

A gyékény-sás—carex stricta.

Beható tanulmányt kezdettem s vezettem ez évben a növény termelésire nézve; tenyésztési alapfeltételei — élete — fejlődése és csövények alkotására nézve. Ezt vi-zes-sásos s más termelésre nem alkalmas talajon lehet könnyen és olesón előállítani.

Ennek gyökerei futók, s élve terméssel folyton fejlődők, s használhatók és ha vizes talajba a gyökerek beültetnek, gyorsan könnyen és állandóan teremnek, s csak is az ezt elnyomni hajlandó nád termést kell esetleg kiítani, a mi egy általam alkalmazott furu által könnyen eszközölhető, s minden különös gondozás és ápolás nélkül a vizes talajban évenként meghozza a maga biztos és dus termést. Egy hold talaj megterem 30—40 mázsa feldolgozásra alkalmas növényt. A levágása s szárítása is könnyű és olcsó munka.

A növényt 20—25 kgrammos kékékre kötözzük.

A kukorica kocány és panusa.

Ennek termelése oly általános, hogy ösmertetnem se kell, ez hátramaradt csekély értékű anyaga a termelt szemnek. A panusát száraz állapotjában 60—80 kilós csomókba össze kötözve raktározzuk, s így lehet azt kifőzés végett az üstbe tenni is.

Inosin, Zeain.

Az ezen növényekből előállított szálakat s anyagokat — elneveztem: a gyékénysárból „Inosin”-nak — „Inos” görög szóból, mely szálát jelent és a panusából „Zeain”-nak a latin „Zea” szóból, mely a kukorica-nak latin növényi neve.

Az „Inosint” és a „Zeaint” ezen növényekből ugyan egy módszerrel, lugozás és főzés által állítom elő. Vegybontás után elválogatom a növény anyagából a cellulóze és silica tartalmát, s a főzés útján gyors erjesztéssel puha és ruganyos, erős hosszszálakat nyerünk a növény rostjaiból, míg az egyéb anyagok tömörülnek s a legfinomabb kész papír pépet adják. Tehát ugyaneget művelettel, egy lugozással háromféle becses anyagot nyerünk 1-ször hosszszálakat és közepet, 2-szor papírpépet és 3-szor pórtörmeleket és mindeneként értékesnek lehet iparcélokra anyagul venni feldolgozni sokoldalú szükségletre.

Szálak készítése.

Saját tanulmányomat képező külön szerkezetű üst kell ezen főzéshez; mely szerkezet szerint az üstben hő visszaverődéssel kevés tüzelő anyaggal, gyorsan érjük el a célt, s a lug körforgással, folyton hat és nem használódik meg sem el: úgy, hogy 3—4 óra alatt készen van teljesen a betett növény vegybontása és a luggal egymásután 20—25-ször is lehet főzni új anyagot: ez teszi nagyon olcsóvá s így üzletképesé a termelést.

Ezen üstbe be és kijárnak drót kosarak s a feldolgozandó növényt ezen kosarakba kell elhelyezni, azzal betenni az üstbe és az üstöt lefedve a vegybontó lugot rá tölteni, mely a csatornáknak beszívó és a csövekben ismét visszatérő forr és erjeszt; így kell forralni 3—4 óráig az üstben a növényt és kész az anyag. Ha kész a főzés, a kosárral kivesszük az anyagot az üstből és azt vizes kádha öntik a hol sok vízzel kimosták tisztára a lugtól, s kiválasztják a papírpéptől a szálakat. Ilyen tisztára mosást egymásután háromszor is alkalmazunk, míg nem teljesen tiszta és puha az anyag. Ekkor száradni teszik a hosszszálakat külön s a papírpépet külön.

Ha kiszáradt az anyag, a szálakat ép, mint a kendernél titolják, gerebenedik, aztán megfonják szálakba és szövésre kész a hosszszál: a titolás s gerebenedés alatt kiváló durvább apró szálak adják a legpompásabb közepet, mely a lőször utaa való legjobb minőségű töltelék, ruganyos és főrengentes, butorok, kocsi párnák, mátrázok készítéséhez kipróbáltan első minőségű anyag.

A papírpépet egyenesen lehet a papírgyárba feldolgozás által venni s a legfinomabb aludt merített és velin papírral egyenlő minőségű papírt ad ki. A pórtörmeleket dinamitá lehet a vegyi részek hozzáadásával könnyen felhasználni.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Október 18

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

X.

(Folytatás.)

(20)

— Magának nagyon boldog embernek kellene lenni, — mondá, a mint a bérkocsiba lépett és az ezredessel kezét szorított.

— Senkit se nevezzen boldognak a haláláig, — válaszolá Douglas nevére.

Ott állott a kocsi néze, míg az eltűnt a kocsit, a homlokai elborult és nem derült ki, midőn a vendégeihez vissza tért.

— Nina, te egész életedben nagyon jó voltál hozzám, — olyan jó, mint ha a saját gyermekeim lettél volna!

E szavak lassan és töredezetten voltak kimondva és az azokat mondó hang halk, gyenge és bizonytalan volt. A rektor hangja volt, sajnosan elváltozva, azon tiszta éreztől hangtól, melylyel a szószékűl harmincz esztendőn keresztül a Sz. Mihályi gyülekezethez beszélt és a mint a vánkosain hátra dölve fektet, mindenki, még az olyan tapasztalatlan is, a milyen Nina volt, láthatta, hogy a halál árnyéka a homlokán volt, a sötétség lassan terjedt az érzékeire és a huga aggályos halvány arczát már alig látta, a mint az mellette állott, az ő vékony kezét fogva és az ő megnyúlt, sápadt arczát oly szemekkel nézte, melyek csak a könnyek fityolán keresztül láttak.

— Szegény kis Ninám! — mormogta beteg. Én tégedet majdnem egy fillér nél-

A lug, melyet használnak a legolcsóbb egyszerű vegyi szerekből összeállított natron vagy cali lug, s mint említém 25-ször is használható egymásután s a művelet olcsó, gyors és egyszerű. Ezen eljárás mellett képesek vagyunk a nyers anyagból 3 nap alatt kész szövetet vagy papírt stb. iparcikkéket elő állítani, a mi, tekintettel arra, hogy a befektetett tőke gyorsan s kevés és olcsó munkával kikerül és megfordul az anyagból s nagyon is kedvezően üzletképesé teszi e találmányt.

Ezen így nyert szálakból elő lehet állítani erős jó fonalat, spárgát, kötelet és a leg-erősebb s egyszerűbb szövetekből kezdve a legfinomabb szövetekig, lehet kalapfonás és hasonló tárgyakat készíteni, vegyítve szőrrel a legpompásabb filzet és szőnyeg anyagokat adja ki, kiváló nemezt lehet előállítani, a kurtá szálakból ruganyos jó közepet és felszívó gyapotot stb. nyerhetni, tiszteltet bemutatam a papírszövetet és az előállított papírt is, valamint a por törmelékét.

A találmány üzleti értéke.

A gyárberendezés nagyon egyszerű és kevésbe kerül. Ez a különleges üst, mely egy alkalmas fűtőkamenczén elhelyezendő s ehhez kell két-három kád, vagy cement-bazzain a hidegvízzel való tisztálásokhoz s ezek mellé szárító-állványok, raktárhelyiségek és ezzel kész a berendezés. Kiszámítottam, hogy 50000 ft o. ért. összeggel teljes berendezéssel, épületekkel s mindennel beállítható egy olyan gyár, mely naponta képes lenne termelni legkevesebb 200 métermázsa fonószálát, 3 métermázsa kész papírpépet és 6 métermázsa legjobb közepet. Ekkora üzletforgalom fenntartásához kellene 50000 ft forgó tőke, de ezzel aztán a legszigorubb számításal is évente 110000 ft bruttó bevéteit lehet elérni s netto legkevesebb 40000 ft tiszta jövedelmet kihozni. Ehhez a részletes költségvetést s kiszámítást az üzlet részletes ismertetésével tisztelettel bemutatam ezen emlékiratban, mely magyar, német és francia nyelven készíthető van s az érdeklődőnek készséggel át is adom.

A len és kender hátrányai.

Ezekben ösmertettem, hogy mi ny kedvező arányban üzletképes és jövedelmező e találmány s ezen rendszerrel a gyári kezelés. Míg a kender és len jelenlegi feldolgozásnál eltelik 3—4 hét az áztatással, hogy szövő szál képezzé tegyék a növényt, s akkor is 40%-nál több rész elrohad és elvesz a növényből, — ezen találmányom módszerével a növényből 3—4 óra alatt szövő szálát nyerhetni és semmi sem vesz el improduktív a növény anyagából. Időben — munka erőben és anyagban oly óriási a nyereség — hogy ezen üzletágakban korszakot alkotónak mondhatni ezen új találmányt — és rendszerét.

A külföld véleménye az új találmányról.

Ezt bizonyítja az is — hogy már eddig is német-francia ország s Anglia első rendű üzlet emberei nagy érdeklődéssel fogadták a találmányt, — tanulmányozták s előkészítik annak gyárilag leendő alkalmazását s a Tratenani vegyelmző s minősítő intézet részletes tanulmány alapján erről s a szálak finomsága és erejéről a legkedvezőbb véleményt állította ki s a jutánál kétszeresen finomabb és erősebbnek — s a közepet a lőször után legruganyosabbnak jelentette ki.

A moosaras területek értéke.

Végezetre megemlítem még tanulmányaim, eredményeül azt is, hogy a nyers anyag termelőinek is oly nagyon kedvező s értékes a találmány, mikép egy oly viszonyos sasos terület, mely jelenben 1 holdban alig jövedelmez évente 2 frot, ezen gyáripár által képesítve lesz befektetés nélkül jövedelmezni.

kül hagylak. Jobban kellett volna gondoskodnom; de édes gyermekem, te megbocsátasz nekem?

— Édes, édes jó bátyám, maga mindig csak jó és nagylelkű volt hozzám! — mondá Nina szeliden. Ne tegyen szemrehányást magának, nem lesz semmi bajom.

Hasztalan való könyvekkel és panaszokkal egy világról sem busított volna a haldoklót! Nem akarta, hogy utolsó óráit az ő miatta érzett aggodalom eláldítassa; tehát bátran küzdött a zokogásai ellen és szeliden, vigasztaló hangon és csendesítőleg beszélt.

— Szegény kicsikém, bár ne hagynálak ilyen egyedül! — mormogta a rektor szomoruan. De azt gondolom, hogy lady Heléna jó lesz hozzád.

— Oh, drágám, ne beszéljen úgy, az fáj nekem! kiáltá a leány. Nem tudom elviselni, hogy bátyámat aggódni lássam. Oh, Evett bátyám, bár el tudna magával vinni!

Gyenge mosoly vonult el a rektor ajkain, egy utolsó fény lobbant fel az elhomályosult szemekben.

— Csitt, csitt, gyermekem! — mondá. Ninám, neked még az egész életed előtted van és kis leányom reményem, hogy az boldog lesz.

Ezután szinte egy óráig csendesen és hallgatva fektet, nem aludt, de félig öntudatlan volt. Az ápolóné, aki a szobájában volt, egy széket úgy helyezett a Nina számára, hogy az a gyorsan hidegülő kezét a saját kis meleg kezében tarthassa.

Nemsokára az ajtó csendesen megnyílt és az öreg doktor, kinek barátsága a haldokló iránt egész a gyermekkorukba visszanyúlt, Warwick ural együtt belépett, a káplán mellel állott, részvéttel nézte le a vánkosokon nyugvó hamvas szürke arczra és az oly bánatosan félbe bajló szelid leányos vonásokra.

A csendesség mind mélyebb lett és a

A kukorica földék mellékjövédelmé.

A kukorica termelésnél ama csekély értékű s a jövedelem kiszámításnál alig felhasználított kocány és panusa, ezen gyári művelettel még egyszer annyi jövedelmet fog adni, mint ma a termelt szem ad ki.

Ez által a nemzetgazdasági tekintetek is milliókkal képesítik e találmányt a közvagyonosodás tekintetében értékesnek, s bizonyítják nagy horderejét — fontosságát.

Az az én szilárd meggyőződése, hogy közös erő és érdeklődés mellett e találmány hivatala leendő a termelés és ipar terén nagyobb szabású eredményeket teremteni, s hazai iparunk fejlesztéséhez is üdvösen hozzájárulni.

Kolozsvári, 1899. október hó 15.

Ordódy Lajos,
kir. mérnök.

Egyleti élet.

A Nagy-Küküllő vármegyei általános tanítóegylet segésvári fiókköre folyó évi október 30-án délelőti fél 10 órán kezdődőleg Reteben a gör. kel. iskola helyiségében rendes ülést tart.

IRODALOM.

Köztelkek zsebnaptár 1900-ra. Hatodik évfolyam. Szerkesztők: Rubinek Gyula és Szilasy Zoltán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai.

Évről-évre gazdagabb tartalommal és tökéletesebb alakban jelenik meg a gazdáknak ezen nélkülözhetetlen segédkönyve, mely a mezőgazdaság minden ágazatában szükséges gyakorlati adatokat könnyen használható alakban egybegyűjtve tartalmazza. Különös előnye a Köztelkek Zsebnaptárnak más hasonló kiadványok felett az, hogy szorosban a hazai viszonyok között nyert tapasztalatok eredményeit képezik és így használhatóság tekintetében messze túlszárnyalják a mi gazdáink kezében még mindig annyira elterjedt külföldi hasonló kiadványokat, örvendtes jelétül hazai gazdasági szakirodalmunk erőteljes fejlődésének. A növénytermelés és állattenyésztés, kivált az ok-szerű takarmányozás, az építéset, gépek kezelése, mezőgazdasági intézmények, törvények és szabályrendeletek ismertetéséről több mint 300 közléményt tartalmaz, melyek a gazda működése közben napoként előforduló kérdésekre adják meg a megbízható feleletet. A gazdasági fizet körében előforduló jegyzetek számára alkalmas rovatok jegyzőkönyv teljesen kiegészíti a hasznos könyvet. A csinos könyv 1 ft 60 krért minden könyvtárakédesben megkapható.

SZÍNHÁZ.

Böregér. A tegnapi Strauss-operett előadás hasonló volt egy olyan kabáthoz, melyet finom, új szöveledarabokból és ócska, elnyílt, rongyos feltekből ügyesen varna össze valamelyik kitűnő kolozsvári szabó. Vagyis volt benne jó is, de ugyancsak bővelkedett megbocsáthatatlan hiányokban. Kezdték a legjobbal. Ez Székely Irén. Diskréjt játékát, brillians éneket egyaránt dicsérik. Az a taps, a mit a második felvonásban kapott, nem olyan obligát taps volt, a milyent mindenki kaphat. Az őszinte elismerés tapsa volt az. Nyárai Eisenstein-já jó. De tavaly sokkal jobb volt. Nem játszta most elég jókedvvel. Néha pedg éppen fanyar volt. Az öltözködésére kell egy kifogást tennünk. Azok a nyakkendők, a miket Nyárai visel, igazán elremitők. Ő a maga nyakkendő-guszutását minden alakra rákényszeríti. A mult század végétől a mai napig az ő alakjai mind ilyen szörnyű nyakkendőt viselnek. Komlósi szép és

csinos Orlovsky herceg volt. De mihelyt karját fölemelte, oda volt az illúzió. Kilátott ilyent. Egy orosz herceg a kabátja kilátszó újját selymlemmel bélelteti és nem közönséges lüsterrel. Mezei most is csak énekel, de nem játszott. Leövey Frank fogházagazgatót játszta. Most hasonlíthatatlanul jobb volt, mint tavaly. Leövey mindig halad. Froesch Vank játszotta. Vank kardalos, tehát föltétlenül dicséretet érdemel a bátorságáért. Az igazgatóság pedig szintén a bátorságáért érdemel — megrovást, hogy egy elsőrendű szerepet kardalossal mert eljátszani. Hát ide jutottunk? Adélt vendég játszta. Tarnai Leona, ki szerződésből csehből lépett fel. Élénk, temperamentumos színész; deugy játékában, mint énekeiben teljesen nélkülözi azokat a kvalitásokat, melyek a kolozsvári színpadra képesíthetnek. És most újra a kart kell kifogásolnunk. A második felvonásban valóban bántó volt a kar gyöngöses. A kiegészítés mulhatanná vált. Ide szükséges egy pár olyan kardalos és kardalosnő, a ki énekel. Mert mindenünne összeszedett, énekelni nem tudó leányokkal nem lehet boldogulni. Ezek csak rontanak az előadáson. Így volt tegnap is. Az énekkar és a zenekar folytonosan hadilában állottak egymással. Ennek nem Stephánides karmester az oka. Ő tudna dolgozni, ha volna mivel. Végül, ha nincs tánczosnő, a tánczot törölni kell. Punctum. (b. á.)

Perényi Margit Debreczenben. A kolozsvári Nemzeti Színház kedvelt szubrettje Perényi Margit a társulatától való megválása alkalmával hozzá érkezett számos ajánlat közül a Komjáthy József fogadta el. Első bemutatása a debreczeni színpadon hétfőn este volt, amikor egy csapással meghódította a debreczeni közönséget. A Varázsgyűrű Michele-jét játszta el avval a derűs jókedvvel, elragadó bájjal és kitűnő énektárással, a melyek által már annak idején előtűnt is fölöttébb élvezetessé tette ezt az alakítását. A színházzat zsufozásig megtöltő közönség egész este ki nem jött a tapsból, számtalan újrarással és kihívással tüntette ki az új énekesnőt. A debreczeni sajtó is az egyértelmű dicséret hangján emlékezik meg róla és örömet fejez ki azon, hogy Komjáthynek sikerült a vidék legjobb subrettjét színtársulatahoz szerződtetnie. Közelebbi felépései „Lili”, „Nebántsvirág”, „Baba” és „Kékszőnyeg” legyenek.

Kolozsvármegye őszi közgyűlése.

(1899. okt. 18.)

Kolozsvármegye őszi rendes közgyűlését ma tartotta meg gr. Beldi Akos főispán elnöke alatt.

A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg.

Ott voltak a többek közt:

Gróf Bánffy György, gr. Esterházy Kálmán, Szabó József, br. P. Horváth Kálmán, Gyárfás Benedek, Matskásy Pál, Gyarmathy Zsigmond, Dózsa Endre, Bónis István, Zeyk Károly, Barcsay Domokos, Gyulai Rikhard, Lészay Ferenc, Északy Károly, Bartha Miklós, Gaál Elek, Gaál Gyula, Szigethy Miklós, Dézsy Albert, Sikó Lajos, Hosszu Teofil, Dézsy Gyula, Rozenberger Ignác, Rozenberger Mór, Ignác Károly, Tamásy Péter, Böllényi László, Stukheil Gyula, Kozma Ferenc, gróf Bélydy Kálmán, báró Bánffy Ernő, Csűrös György, doktor Albrecht Lajos, Mátyás Ferenc, Sztevantányi Gyula, Koröján Gyula, Pap Miklós, Duha Gerő, Kócsi Géza, gróf Teleki Ferenc, Héczy Lajos, Kis Károly, báró Györfy Géza, Bíró András, Velits Zoltán, Beteg Márton, Lázár Aurél, Veisz Mór, Gajzágó Antal, Gajzágó Tivadar, Sándor Imre, Pap István, Szacsay Sándor, Szilágyi Károly,

volna magán venni, vagy valami lépést tehetett volna.

De a temetés után felrázta magát az apátijából és készülődött az élet azon harczára, melyről eddig oly keveset tudott.

Tudta, hogy ezentul magának kell saját magáért eszelekedni. Azt a csekély összeget, melyért a rektor élte hízostíva volt, félre kell tenni azon napokra, midőn esetleg betegség által meg lesz akadályozva a munkájában. De a kegyelem kenyérének sokkal keserűbb íze volt a Nina szobájában, mint hogy annak az elfogadására gondolni tudott volna és elhatározta, hogy a tehetségeben álló bármínő tisztességes módon, saját maga fogja az élelmet megkeresni.

A paplak elhagyására nem volt sietős szükség, mert az ő nagy meglepődésére, Warwick Gyulát neveztek ki a nagybátyja utódjának és az ifjú nagyon szíves és figyelmes volt hozzá; de Nina minél előbb el kívánt onnét menni. Az a hely — az az édes otthon, hol oly boldog volt és szerencsétlen, hol minden szoba oly drága és becses emlékekkel volt összekötve, az most gyűlöletes volt előtte. A saját kis nappali szobáját, hol Stafford Douglas szerelmi vallomásait süttögte, hol annak szenvedélyes esdekléseit, ellenvetéseit és előterjesztéseit hallgatta, most sajátságos félelemmel és irtózáttal kerítte. Érezte, hogy ha sokkal hosszabban maradna azon légkörben, mely a multnak annyi vidám és szomorú, édes és keserű emlékeivel volt tele — az egészsége rovására történne.

Egyszer máskor az az örületes vágyódás jött reá, hogy rohanjon ki a szabadba és gyötrelmében hangosan kiáltozzon. Gyenge lett és ingerlékeny és végre a jó Warwickné — a ki a fia kérésére lejött, hogy az egyedül levő leánynyal maradjon, — belátta, hogy Ninát Sz. Mihályban tartani nem volt valódi szíveség és oly kedvező eredménnyel tudakozódott, hogy sikerült kielégítőnek ígér-

Nagy Albert, Sugár József, Bogdánffy Gábor, Sugár Benjámin, Pál János Zsigmond, stb.

Mindjárt a közgyűlés elején érdekes vitát keltett föl a havasi körjegyzői székhelynek Reketóra leendő árhelyezésének ügye, melyben résztvettek Dézsy Gyula, gr. Esterházy Kálmán, Bartha Miklós és Szabó József. Ez utóbbi indítványát a közgyűlés elfogadva, a miniszterhez felmí határozott, hogy a kérdéselt három község számára egy körjegyző fizetését, mint anyakönyvvizetést az állam hordozza.

A képviselő választási fuvar díjakra nézve határozatra ment, hogy egy lovas szekér 10 kilométerig 1 frt, két lovas szekér 2 frt. Az egy lovas 2 személyt, a két lovas négy személyt tartozik hozni. Továbbá 10 kilométertől 20-ig, kilométerenkint 5 kr és 20 kilométeren felül 7 kr fizetendő minden kilométer után, az egy lovas szekér után; két lovas után 7 és 10 kr fizetendő. Bartha Miklós indítványára még az is kimondatott, hogy a fuvarok kiállításá a községi előjáráság köztellessége lesz.

Ezzel kapcsolatosan Szabó József a következő indítványt nyújtja be:

Az országgyűlés meghozta a kuriai bíráskodásról szóló törvényt és ezzel kívánta kielégíteni az ország közvéleménye negy többségének azt az óhaját, hogy az országgyűlés a választások tisztasága és szabadsága mellett alkottassék, hogy így hű kifejezője legyen a nemzeti akaratnak, az érvényesült közvéleménynek.

Akkor lesz csak valóság a törvény holt betűiből, ha a törvény szelleme a végrehajtásnál híven be is tartatik, érvényesül s teljesen átmeny a közéletbe.

Csak álszégény az, mely az orvoslandó bajokat nem gyógyítani, hanem eltüntetni igyekszik.

Derítsük ki közéletünk minden baját, melyek szükségessé tették a törvény megalkotását s akkor orvosolhatjuk is azokat. Egyik orvoslandó jelenségnek ismerjük azt a körülményt, hogy igen sok valóságos kerületben, a hol pedig lehetne találni a kerület érdekeit behatólag ismerő, azzal család leszármazása, bírtoka, a közéletben való tevékenykedése által összenőtt és egyföltéző képviselőket, mégis teljesen idegen, sőt a politikai és közélet terén érdekelmek sem bíró, sőt teljesen ismeretlen egyéneket hívnak, vagy hoznak be képviselőül.

Mi természetesebb, mint az, hogy az ilyen egyének olyan eszközökkel és rugtönösen ható érdemeket országskaton teremő módozatokkal törekmszenek csele tenni, melyek a közérdeknek mind erkölcsileg, mind anyagilag kárára vannak.

Nem zárkózunk mi el annak igazságtól, hogy a közterem országos érdemeket szerzőt egyének, kik általános hangulat szerint is minden kerületben otthon lehetnek, s midőn a közélet legmagasabb körében s a legáltalánosabb kívánalmait is üdvösen szolgálni s kielégíteni képesek megválasztassanak szükebb otthonuk határán túl is, az ország bármely kerületében is: de azt kívánjuk meg, hogy csakis ilyen, kiválólag hivatott is érdemes munkatársai a köznek nyerjenek támogatást idegen kerületben.

Azt hisszük, hogy a most életbe léptetett s a képviselő választások erkölcsi értékeit biztosítani hivatott törvény végrehajtásánál helyesen eszelekszünk és közhangulatot fogunk kifejezni akkor, ha kérjük kimondatni, azon iránytadó elvi óhajátunkat, mikép a képviselő választásoknál mint azt Kolozsmegye eddig u. esekelőve, a jövőben is olyan jelölteket állítson fel és válasszon meg, a kik a megyei közéletben fejlődtek, működtek, ismerik bajainkat, ki válmainkat, hozzánk tartoznak.

Indítványozzuk, hogy ezen irányt adó elvi óhajátunkat s kijelentésünket, a megye

kező guvernánti állást találni számára azon Lady három gyermeke mellé, kinek fiatal korában Warwickné volt a guvernántja.

— Lady Talbot egyike a legkedvesebb fiatal asszonyoknak, — mondá Warwickné melegséggel. Meg vagyok róla győződve, hogy jó és őszinte barátának fogja találni.

Nina halálával fogadta el az ajánlatot és Talbot Hallba való érkezésére egy korai nap volt kitérve.

De, ámbár Warwickné meg volt a fáradsága eredményével elégedve, a fia nem tudott abba belenyugodni. Ötöt rendkívül bosszantotta az a gondolat, hogy Dunstan Nina kimenjen a hideg világba, hogy ott utat törjön magának és a kemény küzdelemben kétségteleül megsejtüljön, midőn ő oly késő volna a házában mehelhet adni. De, midőn ezt a legnagyobb kímélettel és finomsággal értésére adta Ninának, az köszönettel és nagyon szeliden visszautasította és Warwick érezte, hogy az ő ügye teljesen reménytelen volt, ámbár a visszautasítást nem fogadta el könnyen. Nina, szerelmének az elfogadatlanságát rosszábbul is járhatna, mondá szeliden. Még arra sem kérem, hogy viszonzza a szerelmemet; csak engedje, hogy szeressem és gondját visselem és igyekezzem magát boldoggá tenni.

— Azt gondolja, hogy én képes volnék olyan sérelmet követni el ön ellen? — válaszolá a leány. Kérem, kérem ne mondjon többet; ön fájdalomt okoz nekem! Én nem tudom önt szeretni; nekem nincs szívem sem az ön, sem másnak a számára, — tette utána szenvedélyesen. Azt gondolja, hogy én meg tudnám fosztani önt egy másnőnek a szerelmétől, a ki önt teljes szívvel fogja szeretni és boldoggá tenni? Azt gondolja, hogy én oly önző és aljas tudnék lenni, hogy az ön életét tönkre tegyem?

(Folytassa a következők.)

választói körében közzé tétetni segyidejűleg a társ törvényhatóságokkal, közölni határozatassék.

A javaslatot gr. Bánffy György hozzászólása után, Bartha Miklós módosítási javaslatával elfogadták.

A választások során előterjesztették, hogy a főügyési állásra hárman kizárhatók: Deák Albert, Zabulik László, Nyerges Zsigmond. Nyerges visszalépve, 90 szavazattal 71 ellenében megválasztott Zabulik László.

A szolgabírói állásra közfelkiáltással megválasztották Persina Viktort. Mindketten az esküt le is tették.

Gróf László István alispán jelentéséből álljanak itt a következők: Az általános gazdasági viszonyokra vonatkozólag örömmel jelenti, hogy úgy az őszi vetések, mint a tavaszi termések jó közepes termést adtak, mi az előző kedvezőtlen termési viszonyokra tekintettel a népek anyagi helyzetét lényegesen javította.

Az új munkás törvény kedvező hatással volt a munkáviszonyokra nézve és a vármegye területén eddig 12.287 munkás igazolvány adatott ki.

A közutakra vonatkozólag jelenti, hogy a pusztá kamárás — gyekői és a m. domb — mai törv. kat. közutat jul. 3-án állami kezelésre átadta, a törvényhatósági közúti alap sokkal kedvezőbb helyzetbe jut. Alispán végül jelentette, hogy a m.-várszéki Kossuth szobor leleplezésénél és a Segesvárt megartott Petőfi ünnepélyen vármegyénk küldöttségével volt képviselve.

Hory Béla árvaszéki elnök jelentéséből a következő adatokat közöljük:

Május 1-től okt. 1-ig beérkezett 9024 ügydarab. Ez mind fel lett dolgozva.

Számadás adatott be 292. Ebből elfogadott 227. Az árkvé létszáma tesz 19056-ot. A gondnokoltaké 215-öt.

A pénztár állása a következő:	
Készpénzben . . .	1154 frt 96 kr.
Tak. könyvekben . . .	177307 „ 09 „
Kötvényekben . . .	99790 „ 07 „
Ekszerben	182 „ 10 „
Értékpapírban . . .	73234 „ —

Együtt 351668 frt 22 kr.

A tartalék-alap f. é. szept. végén tett 9836 frt 97 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 18.

A Mária-kegykép jubileuma.

Már említett tettünk arról, hogy gróf Majláth Gusztáv erdélyi r. kath. püspök a folyó hó 26-án fényes egyházi ünnepélyt rendez a kegyesrendiek templomának főoltárán őrzött Mária-kegykép kétszázéves jubileuma alkalmából. Mint most értesülünk a négy napig tartó ünnepélyekre már nagyban folynak az előkészületek minden vonalon. Az előkészületekből ítélve Kolozsvár közönségének itt még alig látott fényes ünnepélyekre van kilátása. A mint halljuk úgy a nagyváradi bíboros-püspök, valamint a kassai és székesfehérvári püspökök nagyobb kísérettel fognak Kolozsvárra utazni s részt venni a nagyszabású egyházi ünnepélyeken. Maga gróf Majláth püspök hír szerint már e hó 22-én Kolozsvárra érkezik s az előkészületeket személyesen intézi. Az ünnepély legfontosabb része lesz a kegyképnek körmenetben való átvitele a főtéri plébánia templomba s onnan vissza a piaristák templomába. Az ünnepélyen való részvételre az összes közhatóságokat, hivatalokat és testületeket külön is meghívják. A körmenetben az egyes ipartársulatok a régi csehnek zászlói alatt vesznek részt. Az egyes misék alatt a kolozsvári dalkör és a r. kath. főgymnasium ifjúsági dalárda fog felváltva énekelni.

— **Változás a pénzügyigazgató-szágnál.** A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgató-szágnál lényeges személyi változás állott be. A jelenleg még itt működő Fekete Benő pénzügyi tanácsost, a pénzügyigazgató helyettesét mint már említettük, a kir. tanácsosi cím segyidejű adományozása mellett brassói pénzügyigazgatóknak nevezték ki. A mint értesülünk, Fekete Benő már a jövő hónapban elfoglalja új állását, minek következtében addig is, míg az így megüresült helyettesi állást betölti, a helyi pénzügyigazgató Gyulai Árpád pénzügyi tanácsos fogja helyettesíteni. Értesülésünk szerint a pénzügyigazgató-szék titkára a távozó pénzügyigazgató titkára a távozó bucsulakomát rendez. A ki-nevezés alkalmából ma reggeli 9 órakor a kolozsvári pénzügyigazgató-szék kiváló főnöke Stuckheil Gyula kir. tanácsos pénzügyigazg. az egybegyűlt pénzügyi tisztviselők nevében a töle már megszokott és szónoki verével előadott szép beszéddel üdvözölte Fekete Benő kir. tanácsost, kiemelve beszédében, hogy a midőn a magas kinevezetésben a fáradhatatlan munkásságának kiváló megjutalmaztatását örömmel látja, — ezért azonban látja azt a veszteséget is, — a mely ötét és tisztviselő karát e kolozsvári pénzügyi tisztviselők köréből egyben távozni tudja, kiknek hiú barátja és érték mindent megtenni kész volt. Az éljenzéssel fogadott beszédre Fekete Benő elérkezésvilve

s meghatva választott, kérvén a tisztviselők további barátságát és jóindulatát, megköszönve egyuttal Stuckheilnek ugy a vele, mint a tisztviselő társaival szemben folyton tanusított humanus magatartását.

— **Kerámít vagy gránit?** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága néhány hét előtt egy határozatot hozott, a mely azt tartalmazza, hogy a Belközép utca kecsi utja kerámittal burkoltassék. Ezt a határozatot felküldték a belügyi kormányhoz, ez meg leküldte a tanácsnak azzal, hogy a kerámít drága és nem olyan tartós, mint a gránit, ergő a város burkolassa gránittal. Hát mi jól tudjuk azt, hogy a belügyi kormányt törvény szerint megilleti a felügyeleti jog a törvényhatóságok működése és határozatai felett. Ahhoz is joga van, hogy a neki nem tetsző határozatokat egyszerűen megsemmisítse, de már engedelmet kérünk, ennek a felügyeleti jognak oly mértékben való gyakorlását, mint a hogy az ebben a dologban is történt, tán még sem lehet indokolni. Mert hiszen az csak még sem lehet államérv, hogy valamely város a maga utcáját minő anyaggal burkolhatja, mert az az illető város közönségére tartozik, hogy neki melyik anyag tetszik. Ha tehát a belügyi kormány még ebbe is beavatkozik, kétségkívül tulhajtja a maga felügyeleti jogát, annál is inkább, mert az semminemű államérdekbe nem ütközik, hogy a mi Belközép-utcánk gránit vagy kerámít burkolattal látatik el. Reméljük is, hogy a törvényhatóság megmarad a korábbi határozata mellett, s majd a belügyminiszter is csak beletörődik a dologba.

— **A kolozsvári tanitók vendégei.** Örömmel adunk hírt róla, hogy a kolozsmegei tanitótársulat e hó 20 és 21-én tartandó évi rendes közgyűlést Budapestre, a következő országosan ismert tanügyi férfiak jönnék Kolozsvárra: Péterffy Sándor kir. tanácsos, az „Élvőrs alap” elnöke, Tóth József kir. tanácsos, pestmegei tanfelügyelő, Lakits Vendel a Magy. Tanitók Orsz. bizottságának elnöke, Ujvári Béla „Néptanítók Lapja” szerkesztője, dr. Göcz József polg. isk. igazgató, Schmidt Albin, Szőke István fővárosi közs. isk. igazgatók, Józsa Mihály kir. s. tanfelügyelő és Józsa Dániel úpesti áll. isk. tanító. Vendégeink csütörtökön az esti gyorsvonattal érkeznek városunkba. Fogadtatásukra tanitóink nagyban készülődnek.

— **Esküvő.** Ifj. Gráf Lőrincz helybeli tekintélyes kereskedő vasárnap kelt egybe n. Kovács Albert bányahivatalnok művelt leányával Mariskával az anyakönyvezetőségénél. Dr. Nagy Mór v. tanácsos, míg az egyház áldását Herepei György ev. ref. pap adta az új párt. — Tanukul szerepeltek Elek Gyula közs. isk. igazgató és Sztupjár József birtokos nejeikkel. A szép és megható vendégseregben ott láttuk még a többek között Mátyás Keresztélyné urnőt Marosújvárról. Sztupjár Samu altábornok M.-Vásárhelyről, id. Sztupjár Samu birtokost nejevel Szász-Régenből. Kovács Ignác az isk. igazgató és Kovács Tinka övönőt Zalánáról. Szőke Lajos aljegyzőt stb. Az esketést gazdag lakoma követte.

— **Ismerkedési estély.** A kolozsvári Ferencz József tud. egyetemi joghallgatók segély egylete jövő hónap 4-én tartja ismerkedési estélyét. Ez ismerkedési estély igen fényesnek és nagy szabásúnak ígérkezik, mert a tisztikar Szekeres József buzgó elnökkel az élén, nemcsak az egyetemi tanárokat, az egyetemi polgárokat, hanem Kolozsvár város társadalmának azon kiváló egyéniségeit is meghívja ez estélyre, kik az ifjúság ügyei iránt melegen érdeklődnek és azt szívükön viselik.

— **Unitárius Istentisztelet Medgyesen.** Folyó év október 22-én d. e. 10 órakor Medgyesen a reformátusok templomában Gvidó Béla dicsozntemartoni unitárius esperes urvacsora ostsztál kapcsolattal Istentiszteletet tart. Délután 3 órakor pedig a medgyesi unitárius leányegyház keblé tanácsának lesz gyűlése.

— **Arany Kolozsvár szemetében.** Kolozsvárt a belvárosi ember szítja a hatóságot, mert nem hordatja eléig gyakran az utca szemetét. A kiárváros népe megvetéssel nézi az utcai szemetét s eszé ágában sincs, hogy azt földjére elhordja. Nagy költséggel elhúvaztatja a város és bedobják a Szamos folyóba. Orbók Mór dr., a kolozsvári állami tanító képző intézet nagy munkássága és sok oldalú tájékozottsággal bíró igazgatója, alig néhány éve óta lelik városunkban s már megmutatta, hogy a mi Kolozsvár évtizedek óta a Szamosba dob, abban a legtöbb kincs, valódi szinarany van. Orbók Mór megkérte a városi mérnöki hivatalt, hogy az utcai szemetet hordják ezentul a tanítóképző intézet eperjes utcai három holdas telkének talajára, mely 30—40 cmtelen alul, csupa kavicsból állott. E kavicsból a város az utcákra sok száz szekérrel elhordatott, s helyébe utcai sarat vitelt; valami kétezer szekér sár szemét kerül a 3 holdas telek talajára 3 éven keresztül. Ez a processus, ugy megjavította a terméketlen kavicsos talajt, hogy most azon 12 kilós átlagos súlyú káposzta fejek teremnek, hatalmas retek, karalábék, hagymák s más kerti növények mutatják a tenyészet bujaságát. Kolozsvár városnak sok kopár, kavicsos, terméketlen területe van. Nem lehetett volna-e hasonló módon termékenyíteni? Hasonlóképpen a gazdák sóvány földjeiket nem javíthatnák-e a Szamosba dobott szeméttel? A képező kerületnek talaján termelt kerti növények igazolják, hogy az utcai sárban és szemétben szín arany

van, mint a hogy megírta ezt már szépen és ékesen Hugo Viktor is a *Nyomorultak* című regényében.

— **A Diana-fürdőről.** A következő sorokat kaptuk: Az embernek általában az a szokása van, hogy az újsághoz akkor fordul legelőbbször, midőn valamely intézmény ellen panasa van. Ellenben, ha méltó elismeréssel adózhat, ezt szívesen elfelejti. A kolozsvári Diana-fürdő megérdemli, hogy róla abból az alkalomból, hogy az országos ipartestület kongresszusa Kolozsvárt tartotta gyűlését, nyilvánosan is megemlékezzék az ember. Történt ugyanis, hogy sokan a fővárosi és nagyobb városi vendégek közül meglátogatták a Diana-gőzfürdőt. Alkalmam nyílt ez urak közül társaságban többel beszélni és egyebek közt, melyről — közintézményekről — elismeréssel szóltak, a legnagyobb dicsőréttel emlékeztek meg a Diana-fürdőről, ennek kitűnő és gondos berendezéséről, gőzfürdőjéről, melyhez hasonló kényelmes, alkalmas nem sok van az országban s melynek kezelése a legnagyobb gondtal történik. Nincs kellemebb az idejövő idegen részére, mint ha felidítheti magát utifáradalmi közt ebben a kitűnő fürdőintézetben. Minhogya a vendégek ez elismerése teljesen igaz és a Diana-fürdő Kolozsvárt közegészségügyi szempontból is valóságos hivatást teljesít, mert sok ember gyógyulását teszi lehetővé orvosi felügyelet alatt álló vizsgyógyintézetével, gőzfürdőjével és berendezésével a nélkül, hogy szükséges volna költségessé gyógyfürdőbe utazni, azt hiszem, méltányos kötelességet tesztek, mikor ezt az idegen oldalról jövő elismerést nyilvánosságra hozom s egyuttal a fürdőt a közönség figyelmébe is ajánlom. Igazán megérdemli. Különösen hűléses betegségeknek sokszor kidobott pénz mesze kényelmetlen melegfürdőre utazni, mikor itt Kolozsvárt az ember családja körében maradván is meggyógyul, a mire már számos esetet tudok.

— **A kolozsvári erdőigazgatóság új főnöke.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Marosi Ferencz erdőmestert, a szászsebesi erdőhivatal főnökét erdőtanácsossá nevezte ki és megbízta a kolozsvári erdőigazgatóság vezetésével. Az új igazgató helyettes tegnap Kolozsvárt volt s tisztárai tisztelőtérre egyik helyi vendéglőben össze jövetelli rendeztek.

— **Pesslák Róza** kisasszony, ki mint műének- és zongoratanárnő már egy éven át működött városunkban, külföldi utjából visszatérte október hó 16-tól ismét megkezdte új ének- és zongora tanfolyamát, mely úgy főni, mint polgári körökben a kisasszonytöly közkedvelté tettem, már csak a tandíjnak népszerű voltára való tekintettel is felhívjuk az új tanfolyamra a közönség figyelmét. Pesslák Róza kisasszony új zeneterme Wesselenyi Miklós-utca 1-ső b. szám alatt van berendezve.

— **A berlin-tatai távhajtás.** A berlin-tatai távhajtásra Berlinben hétfőn reggel 20 fogatot indítottak. Magyar részről 3 fogat vesz részt a versenyben. Károlyi László gróf két és Fleisch Károly Zsigmond, nyitrai földbirtokos fogata. Az első fogatot a legjobb esetben csütörtök délutánra vagy péntekre várják.

— **Hány kocsi van a vasutnak?** Van 2341 mozdony, 2341 szerkesztő felszerelés, 4412 személykocsi, 46 étkező és hálókocsi, 1620 postakocsi és postakocsi, 47.984 teherszeker, 5057 kölesönkocsi, 219 egyéb forgalmi eszköze.

— **Ezüst menyegző.** Novák Ferencz kir. tanácsos, gyulafehérvári polgármester, az erdélyi római katolikus Státus igazgatótanácsosa és neje, szül. Kovácsnai Kovács Etelka f. hó 14-én ülték meg szűkebb körben házassági egybekelésük 25 éves fordulóját. A közseregetben álló házasságok két nagy lányukkal együtt szentmise gyónást végeztek reggel az irgalmas nővérek kápolnájában s Ujfalusi T. József dr. apátkanonok által fél 11 órakor mondott szentmisén példás áhitattal megáldoztak. Mire kezdetén Ujfalusi apát egyházi áldásban részesítette a jubiláló házaspár megható szavak kíséretében.

— **Háromszékvármegye új alispánja és főjegyzője.** A Gábor Péter halálával megüresedett háromszékvármegyei alispáni széket a mult pénteken töltötték be. Az alispáni állásra egy pályázat érkezett be, a mire általános felkésedés között Szentiványi Miklós főjegyzőt, az egyetlen jelöltet a közgyűlés alispánvá választotta. Szentiványi Miklós alispán nagyszabású beszédében köszönte meg a megnyilatkozó bizalmat s azután letette a hivatalos esküt. — Minután az alispánválasztással a főjegyzői állás megüresedett, a kandidáló bizottság által a főjegyzői állásra kandidáltak között kitűztetett a választás, a melynek eredménye, a következő: Vajna Miklósa esett 127 szavazat, dr. Damokos Ödön 54 és Bartók Károly 1 szavazatot nyert s így tehát Vajna Miklós sepsi járási szolgabíró választott meg.

— **A háború.** Londonból sürgönyzik: A lelk sedés itt meglehetősen megcsappant. Már a hadügyi kormány körében is megvan a győződve arról, hogy az angol csapatok a közel jövőben több vereséget fognak szenvedni és az offenzívát december hó vége előtt meg sem kezdtetik. A hadügyminiszteriumba érkezett jelentések szerint a harcra kész burak számát 25.000 emberre becsülik. Az angol hadvezér beismeri, hogy e csapatok fegyverrel kitűnők, a katonák pompás lövészek, kifogásolják azonban a lovasságnak hiányos szervezését és az elégtelen tábori tűzértségi anyagot. Az angol vezérkar a burakkal szemben kétszeres számú angol akar sikra állítani; úgy hogy Angliának győzelme végre

is elmaradhatatlan. Ez idő szerint 52.000 ember készen áll a hajóra szállításra. A kormány ezenkívül egy további hadtestnek mozgósítását tervezi.

— **Száz ivadék.** A mult napokban volt Gyöngyös legöregebb polgárának Keller Ignácznak a temetése. Az elhunyt száz esztendőtt élt s nejen s testvérein kívül 100 tagból álló család kísérte ki a temetőbe: 10 gyermeke, 10 veje és menyje, 49 unokája és 31 dédunokája volt.

Közüti vasut menetrendje.

A teli idény alatt, vagyis f. évi október hó 16-tól 1900. április hó 30-ikáig a menetrend-hirdetményben feltüntetett következő menetek nem indíttatnak:

- 1) a *Pátyaudvar—Főter irányban*: 2., 4., 4a, 52. sz. menetek.
- 2) a *Főter—Pátyaudvar irányban*: 1., 1a., 3., 51., 53. sz. menetek.
- 3) a *Monostor—Főter irányban*: 54., 56., 110. sz. menetek.
- 4) a *Főter—Monostor irányban*: 55., 57., 115., 117. sz. menetek.
- 5) a *Külmagyar u. Főter irányban*: 57., 61., 115., 117. sz. menetek.
- 6) a *Főter—Külmagyar u. irányban*: 54., 56., 106., 108. sz. menetek.

Az első vonat a MÁV-tól Főter felé indul 6 ó. 55 p.-kor, a második 7 ó. 03 p.-kor, a harmadik 7 ó. 33 p.-kor. Az utolsó vonat 8 óra 55 p.-kor indul a Főteről a vasuthoz.

Az igazgatóság.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Közös minlszteri tanácskozások.

Budapest, okt. 17.

Bécsből távirják a „Budapesti Tudósító”-nak. A közös miniszteri értekezlet ma öt órai tanácskozásában megállapította az 1900 évi közös költségvetési előirányzatot.

A tisztí fizetések emelésére, a melyhez mindkét állam kormánya már előbb hozzájárult, az 1900 évi hadügyi költségvetésbe a megfelelő összegek már felvannak véve.

A magyar miniszterek holnap reggel visszatérnek Budapestre, ahol holnap délután minisztertanács lesz.

Budapest, okt. 18.

Megerősítik a hírt, hogy a bécsi tanácskozásokon a közös hadügyminiszter **200 milliós hitelt kért az új ágyuk beszerzésére.**

A jövő évi közös költségvetésbe csak egy részletet: **30 milliót** vettek fel.

Másfelől felhivatalosan azt jelentik, hogy csak a szokásos 3 és fél millió irányozták elé.

Felvettek ellenben a katonai tiszték fizetés emelésére **2 és fél milliót.**

A tanácskozás öt órán át tartott. A magyar miniszterek visszaérkeztek Bpestre, a hol még a met folyamán minisztertanácsot tartanak.

A honvéd-tisztek fizetés fel-emelése.

Budapest, okt. 18.

A Budapesti Hirlapnak illetékes helyről azt sürgönyzik, hogy ugyanagya, mint az osztrák parlamentben még az idén javaslatot fognak előterjesztetni a honvédség és Landwehr tiszti fizetésének emelésére.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, okt. 17.

A lengyel klub ma délelőtt tartott ülését befejezte a politikai vitát és egyhangulag a következő határozatot hozta:

A lengyel klub jóváhagyólag veszi tudomásul a végrehajtó bizottság szeptember 24-iki üléséről kiadott kommunikéban kimondott alapelveket, nevezetesen azt, hogy a jobboldali pártok továbbra is megmaradnak a jobboldal kötelekében és megvalósítják közös programjukat, nevezetesen arra törekednek, hogy a nyelvviszály valamennyi nemzetiség alkotmányosan biztosított egyenjogúsága alapján megszűntessék és hogy a parlamenti viszonyoknak megfelelő kormány alakuljon.

Prága, okt. 17.

A szabadelvű cseh nemzeti párt bizalmi férfiai a nyelvrendeletek visszavonása alkalmából manifesztumot bocsátottak ki, a mely azt mondja, hogy a

bécsi parlament a nyelvkérdés rendes megoldására a mostani viszonyok mellett sem nem alkalmas, sem nem jogosult. A manifesztum szerint a nyelvrendeletek visszavonása a cseh népre mért **agresszív csapás, a cseh nép arczába vágott égető sértés.** A manifesztum a jog, a törvény és az igazság nevében, a hat milliónyi cseh nép nevében, a mely nem oka a jelenlegi helyzetnek, tiltakozik a nyelvrendeletek visszavonása ellen, majd ezt mondja: Fölvesszük az önhatalmulag ránk **erőszakolt harcot; felszólítjuk az egész cseh népet döntő ellentállásra.** Az egész cseh népek be kell bizonyítani a törvény alapján, az erkölcsi törekvéseinek megfelelő eszközökkel, hogy a cseh nép becsülete nem kevésbé értékes, mint más nemzetek becsülete; a cseh népek nyomatékosan fel kell emelnie szavát, a cseh nép minden törvényes testületének meg kell mutatnia azt a hajthatatlan akaratát, hogy **ezt az új támadást nem fogja tűrni.**

Meg kell mutatni a politikai világ-nak, a barátoknak és az ellenségeknek egyaránt, hogy a cseh nép ragaszkodik elidegeníthetetlen és el nem idegenített jogaihoz. Hatalmasak és számosak a cseh nép ellenségei, de a jog és igazság eszméje is talai barátokat és szövetségesekeket. A cseh képviselők kezét fogva Ausztria népinek azokkal a képviselőivel, a kik a királyságok és tartományok egyenjogúságát és autonómiáját vették fel programjukba, tovább is őrt fognak állani nemzeti érdekeik mellett. A cseh nép képviselői teljes elszántsággal és erős akaráttal mennek az ellenzéki harcba, a cseh korona közjogáért való harcba. A jelen korszak sem bátoritallanak, sem beteges szenvedélytől elvakulnak nem fogtatallni a cseh népet. A manifesztum azzal a felszólítással végződik, hogy minden erőit egyesíteni kell a cseh népbecsületének és jogának megvédésére, míg az igaz ügy diadalra nem jut.

Uj biborosok.

Budapest, okt. 18.

A pápaság jubileuma alkalmából Császa György és Samassa egri érsek biborosokká neveztettek ki.

A Reichsrath megnyitása.

Bécs, okt. 18.

Nagy érdeklődés mellett nyitották meg a Reichsrathot hosszú szünet után.

A miniszterelnök nyilatkozata közben a csehek folyton kiabáltak és lármáztak, úgy, hogy alig lehetett egy szót hallani.

A csehek a legvégsőre elvannak készülvé.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feloldó szerkesztő és lapfajdonos:

MAGYAR MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Az egyedül elismert, kellemes ízű, természetes hashajtó-szer a Ferencz József keserűvíz, miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású Ferencz József vizet 10 világkiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

Hirschfeld Györgyné

Bécsből megérkezvén,

női pipere üzletében

a legujabb

párisi és bécsi modell kalapok

és egyéb

divat-ujdonosságok

kaputók.

1—3

Kéri a n. é. közönség becses látogatását.

Szegénysorsnak

ingyen fogtömés és foghuzásban

részestülnek

Kedden és szombaton d. u. 2—3 óráig

Külmonostor-utca 20. szám.

Dr. Höncz Kálmán

egyet. m. tanár.

12—20

Hirdetések.

Sz. 2867—1899 tkvi.

1006. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hom.-okládi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a székely-udvarhelyi székely-egyleti első takarékpénztár végrehajtónak Szolga József és társai végrehajtást szenvedők elleni 130 frt főkegyelvény és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a székely-udvarhelyi kir. törvényszék (a hom.-okládi kir. járásbíró) területén levő Homoród-Okládon fekvő 242. sz. tjkben foglalt A + 1828 hrsz. szántó 3 forint, a 237 sz. tjkben foglalt A + 36382 hrsz. kaszáló 2 forint, Kovács Miklós jutaléka a 203 sz. tjkben foglalt A + 2136 hrsz. szántó 1 forint, 2792 hrsz. szántó 9 frt, 5224 hrsz. kaszáló 4 frt, 5225 hrsz. kaszáló 4 frt, 5226 hrsz. kaszáló 2 frt, 5227 hrsz. kaszáló 2 frt, 5228 hrsz. kaszáló 1 frt, 5229 hrsz. kaszáló 1 frt, 5230 hrsz. kaszáló 1 frt, 5231 hrsz. kaszáló 1 forint, Kovács Miklós jutaléka a 171 sz. tjkben foglalt A + 387 hrsz. faház 160 frt, Kovács Miklós jutaléka a hom. okládi 165 sz. tjkben A + 1450 hrsz. szántó 1 frt, 1758 hrsz. szántó 4 frt, 2759 hrsz. kaszáló 4 frt, 2760—2761 hrsz. szántók 16 forint, Szolga István alsó jutaléka a hom. okládi 16 sz. tjkben foglalt A + 31. hrsz. kőház 160 frt, 82 hrsz. kert 14 forint, 2925 hrsz. kert 20 frt, 824 hrsz. szántó 43 frt, 888 hrsz. kaszáló 20 frt, 933 hrsz. kaszáló 12 frt, 951 hrsz. kaszáló 4 forint, 952 hrsz. kaszáló 7 frt, 960—961 hrsz. kaszáló 16 frt, 1029 hrsz. szántó 14 frt, 1039 hrsz. kaszáló 4 frt, 1299 hrsz. szántó 25 frt, 1550 hrsz. szántó 4 frt, 1614 hrsz. szántó 4 frt, 1793 hrsz. kaszáló 2 frt, 2013 hrsz. kaszáló 6 frt, 20281 hrsz. szántó 12 frt, 20481 hrsz. szántó 2 frt, 2050 hrsz. szántó 9 frt, 2051 hrsz. szántó 1 frt, 20902 hrsz. szántó 5 frt, 2126 hrsz. szántó 6 frt, 2127 hrsz. szántó 3 frt, 2170 hrsz. szántó 2 frt, 22172 hrsz. szántó 13 frt, 2294 hrsz. szántó 8 frt, 24851 hrsz. szántó 13 forint, 2531 hrsz. kaszáló 14 frt, 2536 hrsz. kaszáló 12 frt, 25452 hrsz. kaszáló 54 forint, 2714 hrsz. szántó 8 frt, 2726 hrsz. szántó 4 frt, 2767 hrsz. szántó 15 frt, 2820—2822 hrsz. kaszáló- és legelő 2 frt, 2846 hrsz. szántó 40 frt, 29141 hrsz. szántó 2 frt, 2952, 2953 hrsz. kaszáló és legelő 1 frt, 29582 hrsz. kaszáló 6 frt, 3055 hrsz. szántó 3 frt, 3142 hrsz. szántó 5 frt, 3519 hrsz. kaszáló 2 frt, 3650 hrsz. kaszáló 4 frt, 3764 hrsz. kaszáló 18 frt, 4032 hrsz. szántó 2 frt, 4033 hrsz. szántó 13 frt, 4252 hrsz. szántó 30 frt, 4301 hrsz. szántó 3 frt, 4305 hrsz. szántó 21 frt, 4385—4386 hrsz. szántó 23 frt, 4683—4684 hrsz. szántó 5 frt, 4687 hrsz. szántó 1 forint, 47561 hrsz. szántó 2 frt, 4782 hrsz. szántó 2 frt, 4787 hrsz. szántó 10 frt, 3007 hrsz. szántó 21 frt, 52321 hrsz. legelő 3 forint, 5398 hrsz. szántó 1 frt, 5668 hrsz. szántó 1 frt, 6002 hrsz. szántó 1 forint, 6043 hrsz. szántó 2 frt, 6137—6128 hrsz. kaszáló 2 frt, Kovács Miklós jutaléka a hom.-okládi 17 sz. tjkben foglalt A + 33 hrsz. kőház 160 frt, 34 hrsz. kert 8 frt, 119—120 hrsz. kert 7 forint, 121 hrsz. faház 160 frt, 1522 hrsz. kert 59 frt, 685—686 hrsz. szántó 4 frt, 6992 hrsz. szántó 7 frt, 7031 hrsz. szántó 4 frt, 7101 hrsz. legelő 1 frt, 7141 hrsz. szántó 3 forint, 782 hrsz. szántó 3 frt, 808 hrsz. szántó 6 frt, 8162 hrsz. szántó 5 frt, 888 hrsz. kaszáló 7 frt, 9312 hrsz. kaszáló 6 frt, 10302 hrsz. szántó 10 frt, 1178 hrsz. kaszáló 3 frt, 1200, 1204, 1205 hrsz. szántó 26 frt, 1206 hrsz. szántó 2 forint, 1462—1463 hrsz. hrsz. kaszáló 4 frt, 15392 hrsz. kaszáló 4 frt, 15392 hrsz. szántó 2 frt, 1590 hrsz. szántó 2 frt, 16091 hrsz. kaszáló 5 frt, 1808 hrsz. szántó 2 frt, 18151 hrsz. szántó 1 frt, 1838 hrsz. szántó 2 frt, 19622 hrsz. szántó 9 frt, 19632 kősziklás 2 frt, 2192 hrsz. kaszáló 1 frt, 2290 hrsz. kaszáló 24 frt, 2327 hrsz. kaszáló 13 frt, 2307 hrsz. szántó 2 frt, 2395 hrsz. szántó 4 frt, 23971 hrsz. szántó 3 frt, 24642 hrsz. kaszáló 5 frt, 24652 hrsz. kaszáló 5 frt, 24852 hrsz. kaszáló 13 frt, 25402 hrsz. kaszáló 4 frt, 2607 hrsz. kaszáló 22 frt, 26241 hrsz. kaszáló 13 frt, 2814—2819 hrsz. kaszáló 29 frt, 2821 hrsz. legelő 3 frt, 2831 hrsz. szántó 8 frt, 2841 hrsz. kaszáló 23 frt, 2951 hrsz. kaszáló 2 frt, 29581 hrsz. kaszáló 2 frt, 30111 hrsz. szántó 3 frt, 3054 hrsz. szántó 3 frt, 3133 hrsz. szántó 2 frt, 32882 hrsz. szántó 1 forint, 3339—3342 hrsz. szántó 10 frt, 33502 hrsz. szántó 3 frt, 3450 hrsz. szántó 5 frt, 33191 hrsz. kaszáló 3 frt, 3748 hrsz. kaszáló 11 frt, 38031 és 38041 hrsz. legelő 1 frt, 41252 hr. kaszáló 2 frt, 41652 és 4166 hrsz. szántó 5 frt, 4278a hrsz. szántó 20 forint, 4393 hrsz. szántó 1 frt, 44161 hrsz. szántó 17 frt, 4502 hrsz. kaszáló 4 frt, 4857 hrsz. szántó 1 frt, 5024 hrsz. szántó 40 frt, 5117 hrsz. kaszáló 2 frt, 5175 hrsz. kaszáló 4 frt, 5212 hrsz. kaszáló 3 frt, 52741 hrsz. kaszáló 5 frt, 5339 hrsz. szántó 6 frt, 54331 hrsz. szántó 1 frt, 5473 hrsz. szántó 3 frt, 5487 hrsz. kaszáló 1 forint, 5667 hrsz. szántó 1 frt, 56941 hrsz. szántó 1 frt, 56981 hrsz. szántó 2 frt, 57331 hrsz. szántó 3 frt, 57711 hrsz. szántó 3 frt, 57941 hrsz. szántó 2 frt, 5848, 5849, 5850, hrsz. kaszáló 59 frt, 60122 hrsz. szántó 2 frt, 60291 hrsz. szántó 11 frt, 6087 hrsz. szántó 2 forint Szolga József és Szolga Miklós jutaléka a C. 5. alatt özv. Benedek Julianna jutaléka bekezelezt haszonélvezeti jogának fentartása mellett az árverést 1954 frt ennell megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi október hó 30-ik napján d. e. 9 órákor** alóli kir. telekvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikéltési áron alól is elfognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvezikk 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
Kelt Okládon, 1899 augusztus hó 28. napján.

Koncz Károly,
kir. albiró.

Sz. 607—1899.

1007. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvárvidéki kir. járásbírósnak 1898. évi V. 712. számú végzése folytán Dr. Visky László kolozsvári ügyvéd által képviselt kolozsvári takarékpénztár és hitelban felpelés részére Szarka Sándor s társai alperesek ellen 1500 forint követelés és járul. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 1182 forint 75 krra becsült ingóságokra a Kolozsvár-vidéki kir. járásbírósnak 1899. évi V. 712. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, — a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Bodonkuton Szarka Sándor lakásán leendő megtartására határidőül **1899. évi Október hó 30. napján d. e. 9 óráig** ki, mikor a bírósággal lefoglalt 1—24 f. sz. a. különféle szobabutorok, gazdasági gépek és eszközök, 1 kancza, 1 szekér, 1 kocsi, 1 sertés, 20 buglya lóher, 2 buglya szóna, 60 kereszt buza, 100 levágott tölgyfa a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáronalul is elfognak adni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárvarendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alóli kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi október hó 10. napján.

Lőrinczi Károly
kir. bir. végrehajtó.

Bor és must eladás.

Gróf Teleki Géza örökösök czelnai pincéjéből 300 hl. ó-bor és az idei termésből 600 hecto különböző fajta must eladó.

A szüret f. hó 19-én kezdődik.

Bővebb tudósítást nyújt

Czelna u. p. Magyar-Igen.

996. 2—6.

Gál Lajos
uradalmi intéző.

Pontos kiszolgálás!!

BÉLTEKY A. és TÁRSA KOLOZSVÁRT,

fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likőr- és ásványvizek-, szalon- és szabad görög-tűz, lámpionok, léggömbök, confetti- és füstnélküli fáklyák nagy raktára.
Bizományi üzlet. Bor- és sör nagy raktár.
Valódi bel- és külföldi rumok, kínai és orosz teák, szalon-, amerikai- és — belföldi petroleum. —

Fűszer-üzlet: Bor- és sör nagy raktár:
Nagy-utca Benigni-palota. Telefon 420. Nagy-u. 28. Iroda: Nagyhid-u. 10. Telefon 372.

BÉLTEKY A. és TÁRSA
törvényszéki bejegyzett cég alatt a jelenkor igényeinek újonnan berendezve, dus nagy raktár tartunk mindenmü **fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, likőr- és ásványvizekben.**

A midőn a fentiekkel szives tudomásukra hozni van szerencsénk, ezáltal legyen szabad kérnünk becses pártfogásukat, előre is biztosítjuk a legszolidabb árak, kitünő anyag és legpontosabb kiszolgálásról.

Naponta friss küldeményű nagyon finom Paszaltú és Casselás csemege-szőlő kapható!
10 liter l. oszt. asztali bor házhoz küldve 3 frt 60 kr.
10 liter l. oszt. carbonet vörös bor 5 frt.
10 palack márciusi sör házhoz küldve 1 frt 20 kr.
10 palack fekete bakskor házhoz küldve 1 frt 50 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény.
A 10 palackokért 1 frt külön, a melyet a palackok visszaadása esetén visszatérítünk.
B. pártfogását ismétellen kérjük s vagyunk kész szolgájak
852 10—52. **BÉLTEKY A. és TÁRSA**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

Tiszta kezelés!

Uj nagy kenyérsütőde!

a hol mindennap négyszer friss kenyér kapható. jó barna (buza) kenyér 20, 40 és 60 kr. darabonként.
Finom **czőkös pesti kenyér 20, 30 és 40 kr.** darabonként.

— Suly szerint is kapható —

Kőfalsori szappany-utca 13. szám.

Angi Testvérek.

810. 10—10.

Tiszta kezelés!

DEUTSCH J.-né bornagykereskedő,

Kolozsvárt belmagyar-utca és tivoli-utca sarok.
Telefonszám 393.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy fenti cég alatt **bornagykereskedést**, valamint **kicsiny-beni elárusítást** folytatok.

Tudom, hogy a borfogasztó közönség nagyrésze már meggyőződött boraimnak és pezsgőimnek kitünő kezeléséről és minőségéről és a midőn jelen alkalommal is van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, egyben tudatom, hogy raktáron tartok elsőrendű **francia- és magyar pezsgőket**, továbbá **malaga, madeira, magyar asszu, szamorodni, vörös, nehéz fehér és asztali tisztán kezelt kitünő borokat.** 864. 11—26.

Palesztinai borok raktáron.

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség tudomására hozni, hogy október 1-től Kolozsvárt, főtér 19. szám alatt

női divattermet nyitottam.

Hosszu éveken át külföldön folytatott sikeres működésem predestinál arra, miszerint a n. érd. közönséget felkérhessem, szükséglet esetén n. becsü bízalmával megfizetni kegyeskedjék, főtevésem az leendő, szép, divatos és pontos munkákat jutányos árak mellett készíteni.

Midőn még bátor vagyok felemlíteni, hogy műtermemben állandóan mintákat tartok a legfinomabb s legdivatosabb selymek és szövetekből — ajánlom magam és kegyes pártfogásáért esdve

Kiváló tisztelettel **INDIG MÓR**
960. 4—6. női szabó, főtér 19. sz.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

MEISZNER-féle

erő- és egészségi kenyér

hathatósan hat az emésztő szerekre, **kitünően táplál**, a gyomorhajosoknál nélkülözhetetlen szék bajoknál fölülmulthatlan.

Kapható:

KÓNYA SANDOR fűszer, csemege, bor- és ásványvíz üzletében.

Főtér, báró Jósika-palota.

951. 5—5.

ZOBÁTZ FERENCZ

műkertész Kolozsvárt, Főtér 24. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Virág-üzletemet

a plébánia sorból a *Dávid-féle* házba helyeztem át és kérem a n. érdemű közönséget szives támogatásával új helyiségemben is megfizetni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel **Zobáts Ferencz.**
962. 4—12.

Ne vegyen senki hamot, lovagló főlszerelést addig, míg Klaszovitt György

Kolozsvárt (Unio-utca)

szij- és nyereggyártó-raktárát meg nem tekintette, a hol a legjutányosabb árban úgy egyszerű, mint a legdiszesebb kivitelben e szakba tartozó mindent lehet kapni.

Nagy választék **bórdíszmü-árak, utazó czikkok, bőrrel bevont vasbotok és vadásztáskák** úgy minőségben mint szolid árban fölülte állanak minden e nemű gyártmányoknak.

Főlvállal: szij-, nyereg-, táska- vagy díszmüárak készítését és javítását. 953. 4—4.

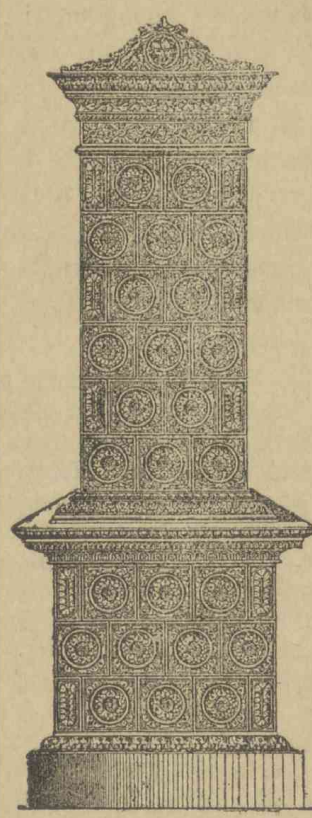
Megvétel céljából

ügynökök kizárásával keresek egy nagyobb földbirtokot!

Czim a kiadó-hivatalban,

1002. 2—3.

Legnagyobb, legajánlatóbb és legdiszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József

féle cég

Kolozsvárt, Unio-utca

20. szám

— „Redout“-tal szemben —

Hires kályha-kemenczéi.

Asztal- és dísz-kandallók, továbbá **porcellán, majolika- és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok**, stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:

Schamoltéglait!

Erdélyi legnagyobb kályharaktár.
Telefon: 398.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy a **róm. kath. egyházközség újonnan épült palotájában** (a szentegyház-utca elő részén) egy a jelenkor igényeinek úgy tisztaság, kényelem valamint egészségi szempontból is minden tekintetben megfelelő

Fodrász-üzletet

nyitottam. Ugyszintén tisztelettel jelentem a becses hölgyközönségnek, hogy üzletemben az egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű hajmunkákat pontosan és mérsékelt árban készítem el. Szolgáljon bizonyítékul a fővárosban 9 évig jóhírben álló üzletem, valamint jó és szép munkáimért az ezredéves országos kiállítás elismerő oklevele, melylyel Erdélyben egyedül lettem kitüntetve.

Mindezek után legyen szabad a nagyabecsült közönség figyelmét új üzletem október 12. (csütörtöki) megnyitására fölívni és pártfogását kérni

kiváló tisztelettel
Schlezák József
fodrász.

983. 3—4.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

257.63 - x.)